

בש"פ 7385/19 - ליאור אברהם נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7385/19

לפני: כבוד השופט י' וילנר

העורר: ליאור אברהם

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע
במ"ת 52426-06-19, מיום 24.10.2019, שניתנה
על-ידי כב' השופט נ' אבו טהה

תאריך הישיבה: כ"א בחשון התש"ף (19.11.2019)

בשם העורר: עו"ד חיים אוחנה; עו"ד נס אוחנה

בשם המשיבה: עו"ד שרית חתוקה

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טהה) במ"ת 52426-06-19 מיום 24.10.2019, בגדרה הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 24.6.2019 הוגש כתב אישום נגד העורר ושלושה נוספים (להלן: הנאשמים הנוספים), אשר תוקן לאחר מכן ביום 16.7.2019. על-פי כתב האישום המתוקן, העורר והנאשמים הנוספים קשרו קשר לסחוט כספים מן המתלונן וחברו, וזאת באמצעות שורה של מסרים מאיימים ואלימים. במסגרת כך, ביום 15.5.2019 הגיע העורר יחד עם הנאשמים 1 ו-3 מבין הנאשמים הנוספים ואדם נוסף ברכבם סמוך לבית בו מתגורר המתלונן עם אשתו וילדיהם הקטינים, וזאת בשעת לילה מאוחרת וכשהם נושאים עמם רימון רסס. שניים מבין הארבעה יצאו מן הרכב והשליכו את רימון הרסס לעבר חזית בית המגורים, עת שהו בו המתלונן ובני משפחתו – מה שהוביל להתנפצותן של זגוגיות חלונות הבית ולנזק לקירות הבית ולחצרו. לאחר מכן, הארבעה נמלטו ברכבם מן המקום.

בגין חלקם במעשים אלה, הואשמו העורר (הנאשם 2 בכתב האישום) ונאשמים 1 ו-3 בעבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977; היזק בחומר נפץ לפי סעיף 454 לחוק העונשין; וכן, נשיאה והובלת נשק לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין. הנאשם 4 הואשם אך בעבירה של סחיטה באיומים.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה לבית המשפט המחוזי בקשה להורות על מעצרם של העורר ושל הנאשמים הנוספים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם.

בהחלטה מיום 19.8.2019 (כב' השופט ש' פרידלנדר) הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של הנאשם 3 עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בהמשך לכך, בהחלטה מיום 2.9.2019 (כב' השופט ש' פרידלנדר) קבע בית המשפט המחוזי כי קיימת תשתית ראייתית לכאורה נגד העורר והנאשמים הנוספים, והורה אף על מעצרם של הנאשמים 1 ו-4 עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. אשר לעורר, בית המשפט המחוזי ציין כי נוכח עברו הפלילי הנקי ונוכח היותו היחיד מבין הנאשמים אשר לא שמר על זכות השתיקה בתחילה, אין לשלול מראש כל היתכנות להפגת מסוכנותו אף שלא מאחורי סורג ובריח. משכך, בית המשפט המחוזי הפנה את העורר לקבלת תסקיר מעצר, לשם בחינת חלופת מעצר בעניינו וכמו גם אפשרות לעצרו בפיקוח אלקטרוני.

4. ביום 15.9.2019 התקבל תסקיר מעצר כאמור, במסגרתו התייחס שירות המבחן למסוכנות הנשקפת מן העורר וכן בחן את האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני בביתו של העורר תחת פיקוחם של המפקחים המוצעים. שירות המבחן העריך כי "לא ניתן לבטל את האפשרות כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות פוגענית דומה מצדו" של העורר. יחד עם זאת, נוכח התרשמותו החיובית מן המפקחים המוצעים והערכתו כי אלה יוכלו לשמש כגורמים מציבי-גבולות עבור העורר ולצמצם את הסיכון הנשקף ממנו, שירות המבחן בא בהמלצה למעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בביתו, וזאת תחת פיקוחם של המפקחים המוצעים.

5. בהמשך לכך, בהחלטה מיום 24.10.2019 (כב' השופט נ' אבו טהה), עמד בית המשפט המחוזי על ההתנהגות האלימה של העורר אשר מצטיירת מחומרת המעשים המיוחסים לו בכתב האישום ומנסיבות ביצועם, וכמו גם לאור התרשמות שירות המבחן בדבר קיומו של סיכון גבוה להישנות התנהגות פוגענית דומה מצד העורר. בתוך כך, ציין בית המשפט המחוזי כי חלקו של העורר במסכת האירועים המתוארת בכתב האישום הוא "מרכזי ודומיננטי", ומלמד על "מעורבות עמוקה" ביחס לנאשמים הנוספים, ובכלל זה היכרותו עם המתלונן. עוד קבע בית המשפט המחוזי כי בעניינו של העורר קיים חשש ממשי לשיבוש הליכי משפט ולהשפעה על עדים, ובפרט נוכח חומרי החקירה החסויים (אשר הוצגו

במעמד צד אחד) מהם עולה כי נערך ניסיון מצד העורר, בעודו עצור, לאיים על המתלונן באמצעות צד שלישי. כמו כן, נקבע כי המעורבות המיוחסת לעורר בזריקת הרימון לעבר ביתו של המתלונן ומשפחתו מלמדת על מסוכנות כה גבוהה, אשר לא ניתן להפיגה באמצעות מעצרו בפיקוח אלקטרוני. עוד צוין כי אין בעברו הפלילי הנקי של העורר כדי להטות את הכף לטובתו. בשים לב לכל אלה, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

על החלטה זו נסוב הערר שלפניי.

6. להשלמת התמונה, יצוין כי הנאשמים 1 ו-4 הגישו עררים לבית משפט זה על החלטת בית המשפט המחוזי מיום 2.9.2019 להורות על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. בהחלטה מיום 6.10.2019 נדחה עררו של הנאשם 1, בעוד שעררו של הנאשם 4 התקבל במובן זה שבית משפט זה הורה על הפנייתו לקבלת תסקיר מעצר ועל השבת הדיון בעניינו לבית המשפט המחוזי לשם בחינת שחרורו לחלופת מעצר או אפשרות לעצרו בפיקוח אלקטרוני (דיון כאמור טרם התקיים בבית המשפט המחוזי, נכון ליום זה). בתוך כך, צוין כי חרף עברו הפלילי של הנאשם 4, במובחן מן העורר, הרי שחלקו של נאשם זה בביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום "פחות באופן משמעותי מחלקם של הנאשם 2 [העורר, י.ו.] והשותפים האחרים לכתב האישום" (בש"פ 6092/19 ובש"פ 6094/19; כב' השופט י' אלרון).

טענות הצדדים

7. בעררו, חוזר העורר על עיקרי טענותיו בבית המשפט המחוזי, ומוסיף כי עיון בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 2.9.2019 - בגדרה הופנה העורר לקבלת תסקיר מעצר - מלמד על גישה השוללת מלכתחילה, אף בטרם התקבל תסקיר כאמור, בחינה עניינית ומהותית של האפשרות לשחררו לחלופת מעצר או למעצרו בפיקוח אלקטרוני, וזאת גם אם המפקחים המוצעים ימצאו מתאימים. לטענת העורר, אין הצדקה לסטות בעניינו מהמלצת שירות המבחן, ובפרט לאור התרשמותו החיובית של שירות המבחן מן המפקחים המוצעים ובשים לב לעברו הפלילי הנקי. עוד טוען העורר כי לא היה מקום לתת משקל ממשי לחומר החסוי אשר הוצג לבית המשפט המחוזי במעמד צד אחד, וזאת נוכח הכחשתו את דבר העברת מסר מאיים מצדו למתלונן בעת היותו במעצר, ונוכח היעדר יכולתו של העורר להתייחס באופן ענייני לחומר החסוי האמור. כמו כן, צוין כי קיימת עמימות ראייתית באשר לזהות השניים אשר נטלו חלק פעיל בזריקת הרימון מבין הנאשמים.

8. במסגרת הדיון שהתקיים לפניי, טענה המשיבה, בעיקרו של דבר, כי יש לדחות את הערר, שכן לנוכח המעשים החמורים המיוחסים לעורר, לא ניתן להפחית את המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו, אלא במעצר מאחורי סורג וברית. עוד צוין החשש הקיים בעניינו של העורר לשיבוש הליכי משפט ולהשפעה על עדים, ובפרט בשים לב לראיות בדבר האיום כלפי המתלונן מצד העורר בעת היותו נתון במעצר. אשר לטענת העורר בדבר היעדר בחינת חלופת המעצר המוצעת על-ידי בית המשפט המחוזי, ציינה המשיבה כי בחינה כאמור מתייתרת משלא ניתן לתת אמון בעורר, נוכח מסוכנותו והחשש לשיבוש הליכים מצדו וכמו גם לאור קרבתה של החלופה המוצעת לביתו של המתלונן.

9. לאחר שמיעת טענות הצדדים והעיון בערר ובנספחים, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו להידחות.

סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) מורה כי על-מנת לעצור נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, נדרש קיומם המצטבר של שלושה תנאים: ראשית, קיומה של עילת מעצר בעניינו של הנאשם (סעיף 21(א)(1) לחוק המעצרים); שנית, קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של הנאשם בעבירות המיוחסות לו (סעיף 21(ב) לחוק המעצרים); שלישית, כי בית המשפט נוכח כי לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופת מעצר אשר פגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה, או בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני (סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים; ראו גם: בש"פ 4256/16 חסין נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (20.7.2016); בש"פ 6074/16 דומראני נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (22.8.2016)).

העורר אינו חולק במסגרת הערר שלפניי על דבר קיומן של ראיות לכאורה בעניינו, וכמו גם על קיומה של עילת מעצר, ועיקר טענותיו מופנות כלפי החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את האפשרות למעצרו בפיקוח אלקטרוני. לטענתו, לא היה מקום לסטות מהמלצת שירות המבחן בעניינו. ואולם, בית משפט זה פסק לא אחת כי תסקיר המעצר מהווה כלי עזר מקצועי בלבד, אשר אין בו כדי לכבול את שיקול דעתו של בית המשפט בהחלטתו אם להורות על חלופת מעצר או על מעצר בפיקוח אלקטרוני (ראו למשל: בש"פ 8097/14 אזברגה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.12.2014); בש"פ 3064/15 מאירוב נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (12.5.2015)), זאת במיוחד לאור העובדה שלנגד עיני שירות המבחן עומדים שיקולים שונים אשר אינם חופפים בהכרח לשיקולים העומדים בפני בית המשפט בהחלטה בדבר מעצר עד תום ההליכים (ראו: בש"פ 4120/11 דדוש נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (6.6.2011)).

10. חומרתה של עבירת הסחיטה באיומים המיוחסת לעורר, וכמו גם חלקו המרכזי בביצועה, כמתואר בכתב האישום, מלמדים על מסוכנות רבה אשר נשקפת ממנו. לכך מצטרף החשש המובנה הקיים בעבירת הסחיטה באיומים, מעצם טבעה ומהותה, לשיבוש הליכי משפט מצדו של הנאשם בדרך של הטלת מורא על המתלונן (ראו גם: בש"פ 7322/03 עמר נ' מדינת ישראל (14.8.2003); עניין דדוש, בפסקה 14; בש"פ 5540/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (2.8.2018)) – חשש זה מתעצם בעניינו של העורר, נוכח החומר שהוצג בדיון שהתקיים לפניי (במהלך הדיון הוצג החומר גם לבא כוח העורר), ממנו עולה לכאורה כי אף בעת היותו במעצר העביר העורר באמצעות אחר מסר מאיים כלפי המתלונן.

לכך יש להוסיף כי על-אף התרשמותו החיובית של שירות המבחן בתסקיר המעצר מן המפקחים המוצעים והמלצתו האמורה, הרי שהערכת שירות המבחן היתה כי לא ניתן לבטל את האפשרות לקיומו של סיכון גבוה להישנות התנהגות פוגענית דומה מצדו של העורר.

11. במצב דברים זה, ולנוכח חומרת העבירות המיוחסות לעורר והחשש הממשי לשיבוש הליכי משפט הקם בעניינו,

לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי להורות על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

12. לבסוף, יש לדחות את טענת העורר לפיה בית המשפט המחוזי שלל מראש בהחלטתו מיום 2.9.2019 (החלטה שאינה מושא ערר זה) כל אפשרות לחלופת מעצר. עיון בהחלטה האמורה מעלה כי אין לטענה זו על מה לסמוך. יתרה מכך, ההחלטה מושא הערר ניתנה בסופו של דבר על-ידי מותב אחר, אשר חזקה עליו כי הפעיל שיקול דעת עצמאי במתן החלטתו.

13. נוכח כל האמור, לא ראיתי להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ז בחשוון התש"ף (25.11.2019).

ש ו פ ט ת
